

Domáci glasovi

Stev. 66.

Lienz, sobota 6. aprila 1946.

Leto. 2.

Zmagoviti pohod slovenske pesmi v Rim in v širni svet

V Rimu, dne 29. sušca 1946.

"Pretekli teden je slovenska pesem, z njo pa tudi slovenska misel tukaj v Rimu vprico številnega mednarodnega občinstva doživela najlepše slavlje. Pevski zbor "Slovenija" iz berunskega slovenskega taborišča v Servilianu je 18. t.m. s svojimi 60 pevci prišel v Rim, kjer je bil napovedan njegov koncert. Zbor, ki ga vodi pevovodja "Andrej Poračar, je tako šolan in ima tako izbran pevski material, da bi ga nekdanj v domovini utegnili prekositi edino le Akademski pevski zbor.

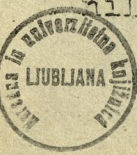
Rimska slovenska koložija, ki je imela nalogo organizirati ta koncert, je bila sprico enočasne hvale od vseh strani vendarle maloverna in je večina resno dvomila v uspeh. Zdaj pa, ko je koncertni teden končan, so vsi mnenja, da je ta zbor v Rimu storil čudovite stvari v čast in slavo slovenskega imena, kar je zaradi današnjih razmer, ki v njih na vseh koncih in krajih Slovenci morajo živeti, verlikega pomena za nas vse.

NOVA MAŠA. Na praznik sv. Jožefa je slovenski novomašnik mariborske škofije "Belej bral pri sv. Petru na glavnem oltarju svojo novo mašo. K tej slovesnosti se je zbrala vsa slovenska rimska koložija, z njo pa servilianski pevski zbor, ki je s svojo dovršeno pesnijo visoko povzdignil to slavnost. Kakor se nikoli doslej je slovenska mašna in marijina pesem iz ust mešanega zbora donela iz prezbiterija po širni Petrovi baziliki. Novomašniku je asistiral slovanski asistent D. J. p. Prešeren, ki je tudi bil novomašni pridigar. Novomašni svatje pa so bili vsi v Rimu prebivajoči Slovenci z min. dr. Krekom na čelu.

PRVI NASTOP. Druzi dan ob pol petih popoldne je bil napovedan pevski koncert v dvorani sv. Belarmina na Oerskem trgu. Vsa pričakovanja optimistov so bila prekošana in pesimisti zelo prijetno presenečeni. Dvorana je bila nabito polna mednarodnega občinstva, ki je od točke do točke vedno bolj strme občudovala lepoto slovenske pesmi in čudovito ubranost zbora. Prva točka je bila Gallusova "Tako umira Pravični" v latinskem jeziku. Sledile so razne umetne in narodne, vključili pa sta koncert veličastna "V Gorenjsko eziram se skalnato stran" ter udarna "Hej 3. maj!", ki je je himna Sloveniji.

Lahko se reče, da še nikdar noben pevski slovenski zbor doslej ni pel pred tako izrazito mednarodnim občinstvo, saj so bili zastopani vsi narodi iz vseh petih delov sveta, ki so tukaj od najlepše strani mogli občudovati našo pesem ter se porlobiti v slovensko narodno dušo, v njegovo kulturo in narodno teženje.

SPREJEM PRI SV. OČETU. V četrtek 21. t.m. opoldne so pevci bili sprejeti od sv. Očeta v posebni avdienci, kar je pomenilo spet novo največje priznanje trpečemu slovenskemu narodu, ki so

Če tukaj zastopali servilijski slovenski begunci s svojimi prijatelji. Najbolj značilno je, da je ta skupina slovenskih katoliških beguncev bila deležna nenavadne odlike, da je pred papežem smela v pozdrav in šlovo zapeti slovenske pesmi. Ta nastop je na sv. Očeta napravil močnejši vtis ter je papež ob Marijini pesmi kakor v molitev vtopljen sklenil roki in poslušal. Sv. Oče je namrec sam glasbeno visoko izobražen.

O tej avdijenci je vatikansko glasilo "Osservatore Romano" v petek 22. t.m. prineslo na prvi strani, med uradnimi vestmi, kjer poroča o avdijencah kardinalov in drugih, tole obširno poročilo:

"Nječova Svetost je nato sprejel v posebni avdijenci skupino 60 Slovencev iz bečunskega taborišča v Servilianu (Ascoli), ki so prišli v Rim zahvalit se papežu za vso Nječovo velikodušno pomoč v korist beguncem. Skupino, ki jo je predstavil preč.p. Anton Prešeren, slovanski asistent D.J., sestavlja pevski zbor, ki je priredil tudi vokalni koncert v župnijski dvorani sv. Roberta Belarmina pod vodstvom preč. Andreja Počučarja.

Sv. Očeta so sprejeli z živim navdušenjem in s pesmijo "Ti si Peter - skala!", ki so jo peli v slovenskem jeziku. Nato pa je pevski zbor podal še nežno občutenò hvalnico Najsvetejši Deviçi. Ko so na koncu prejeli apostolski blagoslov, so vsi obnovili Nječovi Svetosti izraze svojega najljubljega priznanja, zahvale in najbolj žive vere."

NASLEDNJI NASTOPI. Pevski koncert že sam na sebi, še bolj pa sprejem pri sv. Očetu ter poročilo vatikanskega glasila je za ta pevski zbor zainteresiral vse glasbene kroge v Rimu. Najprej je vatiški radijo naprosil pevce, naj bi zapeli nekaj pesmi zanj. To se je zgodilo v petek popoldne. Istočasno so glasbeni krogi prosi- li, naj bi zbor dal še en koncert in sicer v nedeljo popoldne v isti dvorani. Župnik župnije sv. Belarmina, ki je pevskemu zboru brezplačno dal na razpolabo prelepo dvorano, je naprosil pevce, da bi peli v nedeljo opoldne pri maši slovensko mašo. Velika cerkev, ki je le malo manjša kakor cerkev sv. Jožefa v Ljubljani, je bila nabito polna ljudstva, ki je presenečeno poslušalo š kora za oltarjem tako lepo petje. Omeniti je namrec treba, da zbornega petja v Rimu malo slišiš.

Ni čuda, da je zato koncert v nedeljo popoldne kljub neudni uri spet napolnil veliko dvorano. Tokrat je pevski program bil v prvem delu sestavljen iz cerkvenih pesmi, drugi del pa so v glavnem bile narodne pesmi.

NOV USPEH. Kako je ta koncert uspel, najbolje dokazuje poročilo vatiškega radija, ki je v nedeljo zvečer podal tudi tole poročilo o koncertu:

"Nocoj smo se udeležili v župni dvorani sv. Roberta Belarmina koncerta. Prepeval je zbor slovenskih beguncev, ki ste ga mogli poslušati v naši včerajšnji oddaji. Kar neverjetno je, kako morejo nekatere same na sebi tako enostavne stvari v človeku vzbuditi najljubše občutke. Ob tem zboru, ki je v glavnem sestavljen iz same mladine, smo se morali trajno polabljeti v razmišljanje: najsi so peli slovesne pesmi, ali pa dali duška ščavosti svoje prijetne narodne glasbe, ki je vedno plavala nad glavami in dušami vseh navzočih, polna otožnosti. Hudo mora biti prepevati pesmi o domovini, žalostne pesmi, vošele pesmi, zlasti če jih prepeva zbor, ki je sestavljen iz samih beguncev!

Prvi del je obseval verske pesmi, blazvočno in polne, polne zlasti pobožnega čustva, ki ga vsako slovensko srce čuti do Ne-

beške Kraljice in Božje Matere. Toda nato je močno urajal drugi del petja, poln in značilen, kjer je med drugim mlad duhovnik težko žalostno pesem predelal v šeravo in hudomušno. Zbor je brez dvoma veličasten in discipliniran, vpet in povezan, zlasti v ženskih glasovih ter ima prav posebno lastnost, da zna biti dober tolmač čustev, kar je značilna lastnost slovanskih zborov. Poslušalci so do zadnjega napolnili obširno dvorano ter so zahtevali, da so pevci morali svoje pesmi ponavljati. Med poslušalci smo opazili tudi škofa Mons. Angela M. Ocampo iz Kolumbije."

To je kritika, glasbena kritika vatikanske oddajne postaje o koncertu slovenskih pevcev v Rimu."

Našim rojakom v Italiji iz srca čestitamó za ta vidni uspeh! Hvaležni smo jim, da so s svojim pevskim nastopom prikazali svetu v samem večnem mestu Rimu in svetemu Očetu lepoto naše pesmi in tako tudi dokazali kulturno višino našega naroda na umetniškem polju.

"NEDOMEMBEN DOKUMENT"

V svojo obrambo je bivši nacistični zun.min. Ribbentrop rekel, da ni ničesar vedel o nemškem ultimatu Avstriji in o vkorakanju nemških čet v Avstrijo. To da je šele zvedel od Čöringa telefonično.

SOVJETSKO - NEMŠKA TAJNA POGODBA. O sovjetsko-nemški pogodbi od avgusta 1939 je Ribbentrop poročal, da sta skupno s Stalinom "ves zapleteni položaj" nemško-sovjetskih odnosov postavila na nove temelje. Obenem so sklenili gospodarsko pogodbo in pa "dodatni tajni sporazumi" -lede interesnih področij v slučaju vojne. Ozemlje zapadno od črte Visla - Bug naj bi bila nemška, vzhodno od te črte ležeče področje pa ruska interesna sfera. "Pri izbruhu vojne", je dejal Ribbentrop, "naj bi Nemčija in Rusija ta ozemlja zasedli."

Oba državnika da sta bila mnenja, naj stopijo določbe sporazuma v veljavo le v slučaju, če bi spodleteli poskusi, rešiti nemško-poljski spor na diplomatski način.

IZPOVED TAJNICE. Kot priča za Ribbentropa je bila zaslišana Mar-areta Blank, ki je bila skoraj do konca vojne Ribbentropova tajnica. Potrdila je navedbo pismene pričevalne izpovedi vodje uprave za oddelka dr. Gaussa, da je rusko - nemški nenapadalni pakt iz leta 1939 vseboval tajno klavzulo o razmejitvi interesnih sfer v Srednji Evropi.

Sovjetski glavni tožilec gen. Rudenko, ki je v začetku rekel, da je ta dokument "govorica, ki temelji na "ovoričenjih", je tedaj rekel, da tajnica sploh ne more dobiti v roke takega dokumenta. Zahteval je, da se odklonita izpovedi dr. Gaussa in Blankove, češ da sta "izzivalni".

DVA PREPISA. Na vprašanje angleškega sodnika Lawrence-a, kje da je kopija tega dokumenta, je dr. Seidl, Hessov branilec rekel, da sta obstajala le dva prepisa. Ena je Ribbentrop prinesel v Berlin in ga je R. Ba. armada pozneje zaplenila. Na Rudenkov ugovor, češ da je dokument nedomeben, je dr. Seidl znova zahteval, naj povabijo Molotova in ga zaslišijo kot pričo o rusko - nemškem paktu.

"O sklenitvi te pogodbe" je pri nadaljnjem zasliševanju izpovedala M. Blank, "sem zvedela šele, ko sem dobila v roke posebej spravljen tajni dokument z napisom "Nemško - ruska tajna pogodba". Bila sem odgovorna za to, da pogodba ostane tajna."

Z izpovedjo, da je Ribbentrop bil mnenja, da bo Anželija skušala ohraniti ravnotežje velesil, je M.Blank zaključila svoje pričevanje. (Po "Weltpresse" od 30.III.1946.)

== : ==

MARŠAL TITO O KOROSKEM IN TRZASKEM VPRAŠANJU. V ponedeljek 1.IV.46. je maršal Tito pred južnoslovenskim parlamentom imel govor o temeljnih južnoslovenske zunanje politike in se je med drugim pritoževal, češ da zavezniki v Trstu podpirajo "fashiistično provokacijo" in da hočejo preprečiti južnoslovensko kontrolo v Julijski Benečiji. Trdil je, da so zavezniške oblasti v Trstu pod vplivom predsodka, ki je proti Slovanom in proti antifashiističnim elementom. Ko je omenil južnoslovenske zahteve do Avstrije, je izjavil, da živi v Avstriji še 80.000 južnoslovenskov, proti katerim da je avstrijska vlada zelo neprijazna. Popravljanje južnoslovenskih meja pa je zaževa mirovne konference, je dejal maršal Tito. ("Die Neue Zeit" od 3.4.46.)

ZAROTA V NEMCIJI. Častniki ameriške tajne službe so v ponedeljek izjavili, da obstoje v Nemčiji še nadaljne zarote proti zaveznikom. Odkritje zarote pristašev bivše "Hitlerjugend" da je le začetek, in protivohunski agenti delajo noč in dan na tem, da uničijo zadnje sledove nacističnega odpora, ki so ga odkrili, ko so koncem tedna aretirali spremstvo Axmanna, bivšega načelnika "Hitlerjugend", ki so ga ujeli že v decembru. (Iz "Weltpresse" od 3.IV.1946.)

ANGLEŠKA REVIJA "EVERYBODY'S" z dne 23. februarja je objavila članek o Titovi Jugoslaviji, v katerem opisuje stanje, kakršno v resnici je.

V CELOVCU SO 4. t.m. zaključili proces proti personalu celovške umobolnice. Obtoženci so bili obdolženi umora kakih 400 bolnikov. Izrečene so bile 4 smrtne obsodbe z obešenjem in sicer: Niedermoser, bivši primarij umobolnice, Antonija Pachner, višja bolniška strežnica, in Edvard Brandsbeter, višji bolni-

ški strežnik. Pet drugih uslužbencev je dobilo po 10 oziroma 15 let težke ječe, ostali obtoženci pa so bili oproščeni.

CHURCHILL PRI KARDINALU SPELLMANU. Vatikansko lasilo "Osservatore Romano" poroča, da je Churchill pred odhodom iz Združenih držav obiskal njujorškega nadškofa kardinala Spellmana. To je bilo Churchillovo zadnje uradno dejanje v Ameriki.

INSPEKCIJA NA SLOVENSKI BEGUNSKI GIMNAZIJI V LIENZU. Pretekli teden je inspiciral slovensko begunsko gimnazijo v Lienzu zastopnik britanske vojaške vlade v Celovcu Hardin. Zelo je občudoval iznajdljivost profesorjev in dijaštva, ki si znajo pomanjkanje učbenikov in učil spretno nadomestiti, ter sploh žilavost in ukaželjnost Slovencev, ki se tudi v begunstvu trudijo, da prejema mladina potrebno izobrazbo.

NASI AKADEMIKI V CRADCU delajo skoraj vsi te dni kolokvije. Želimo jim veliko uspeha.

V STARI LOKI je 8. III. umrla mati šmarskega župnika Toneja Račnikarja, ki se nahaja zdaj kot begunec v Briksenu na Južnem Tirolskem.

KDOR KAJ VE, kje se nahaja Sadar Vinko iz Drašče vasi, obč. Žužemberk, naj javi našemu uredništvu.

URSULINKE - 42 po številu so se vrnile v Škofjo Loko. Stanujejo na samostanskem dvorišču, ker je samostan porušen. Ker šole nimajo in se z mladinsko vzgojo ne smejo baviti, kmetujejo. Ljudje jim zelo pomagajo.